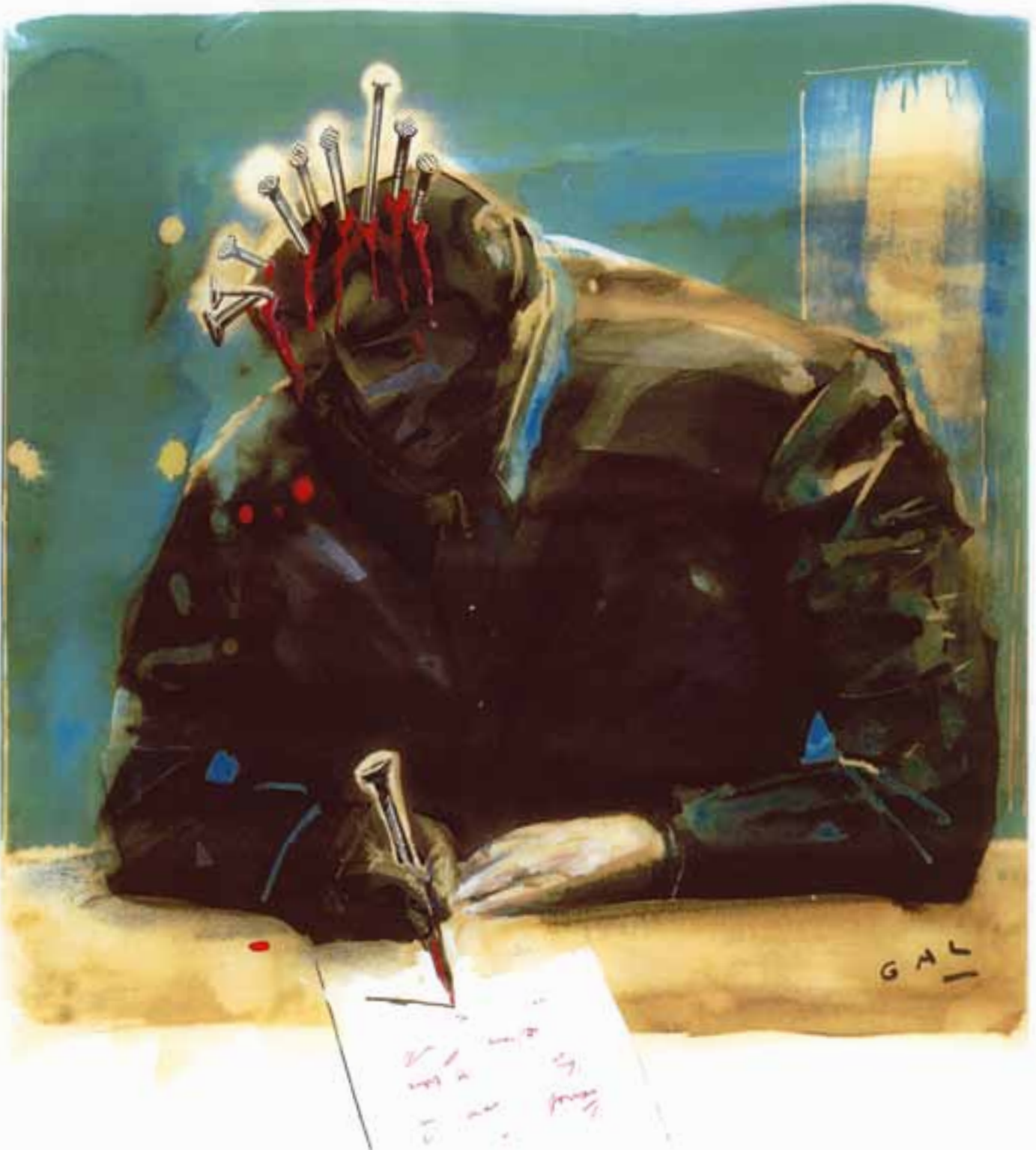

Cartoonisten vragen respect voor hun vrijheid
Belga verslaat de nacht vanuit Sydney
Freelancers dienen Mediahuis van antwoord
Verwarring rond auteursrechten blijft compleet
En Jeroen Denaeghel (*P-magazine*): 'Met lust is niks mis'

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 182 - 26 september 2014 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

UIT DE VVJ

3

ACTUEEL

Belga verslaat de nacht vanuit Sydney	5
Belga neemt pand Arduinkaai over van <i>De Morgen</i>	5
Freelancers dienen Mediahuis van antwoord	6-7
Verwarring rond auteursrechten blijft compleet	8
Cartoonisten vragen respect voor hun vrijheid	8
Raad voor de Journalistiek schikt vaak minnelijk	9

SERVICE

Expo 'cartoonisten en hun vrijheid'	2
MediAcademie organiseert vorming voor freelancers	4
Persprijs voor beste culinaire journalistiek	7
Vragen aan en antwoorden van het VVJ-secretariaat	12-13
Debat DeBuren over de journalist-ondernemer	13
JAM: auteursrechten dienen creativiteit	16

SCHEEF BEKEKEN

8

IN GESPREK

Jeroen Denaeghel: 'Ik kan <i>P-magazine</i> niet loslaten'	10-11
--	-------

MENS ACHTER HET NIEUWS

Hilde Van den Meersche beheert het archief van AVS	14
--	----

ONDER EMBARGO

15

THE CARTOONIST.be

Tentoonstelling

Vrijheid van Meningsuiting

18 sept. t/m 31 okt. 2014

la [compagnie [inématographique [▶]

The Cartoonist opent zijn nieuwe tentoonstelling op 18 september 2014. De nieuwe expositie wordt geïngangiseerd rond het uitkomen van de documentaire 'Cartoonisten - fantasies de la démocratie'. De 12 cartoonisten Marc, Kristl, Kanagurka, Dallas, Kim, Vadot, Rah, Cécile Bertrand, Gai, Johan De Moor, Quinti en Kassar presenteren ieder een cartoon rond het thema vrijheid van meningsuiting. Naast hun werk, worden ook cartoons gebaseerd op de 12 internationale cartoonisten die deelnemen aan de film.

In 'Cartoonisten - fantasies de la démocratie' worden 12 cartoonisten van over heel de wereld gevolgd. Ze zijn voornamelijk afkomstig uit landen waar het sater van de mening een groot risico inhoudt. Het uitkomen van deze film is een goede gelegenheid voor The Cartoonist om het thema vrijheid van meningsuiting in de verf te zetten. Je mening en kritiek geven zijn essentieel voor cartoonisten. Het is hun werk om dagelijks gevoelige en moeilijke onderwerpen aan te kaarten. De 12 tekenners van The Cartoonist hebben veel affiniteit met dit onderwerp, want zelfs in de westerse wereld is de vrijheid van meningsuiting niet altijd evident terwijl dit een fundamenteel recht hoort te zijn.

De tentoonstelling loopt van 18 september t.e.m. 31 oktober 2014
in galerie The Cartoonist, Hoogstraat 11 te Brussel.

Coördinator The Cartoonist:
Contactpersoon: Marleen De Cleet
Adres: Hoogstraat 11, 1000 Brussel
Tel.: 0032 2 512 21 33 - 0012 476 689 455
E-mail: info@thecartoonist.be
Website: www.thecartoonist.be

Openginguren:
Dondag: 11:00 - 17:00
Vrijdag: 11:00 - 19:00
Zaterdag: 11:00 - 17:00
Zondag: 11:00 - 15:00

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE
Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Drama's

Er doen zich op dit ogenblik diverse persoonlijke drama's voor in de Vlaamse journalistiek. Vooral bij het nieuwe Mediahuis is dat goed merkbaar. De ene na de andere journalist kreeg er de voorbije maanden te horen dat ie in het fusiebedrijf niet langer 'nodig' is. De teller staat stilaan op ongeveer honderd, journalisten in hoofdberoep en in bijberoep samen. En dan zijn er ook nog tientallen anderen die er zelf de brui aan geven, doodop van het harde werk voor een aalmoes. Of gaat u de baan op voor een 'grote reportage' die 20 euro opbrengt? Een foto-opdracht die hooguit 45 euro oplevert?

Het allereerst is de groeiende groep freelancejournalisten er aan toe – niet enkel bij Mediahuis maar ook bij alle andere Vlaamse persgroepen – die plots met loodzware vorderingen van de fiscus worden geconfronteerd. Omdat ze de voorbije jaren – daartoe aangepord door hun opdrachtgevers – in fiscaal voordelige auteursrechten zijn vergoed. Bij die groep journalisten situeren zich nu zakelijke faillissementen en persoonlijke drama's. Vele jongeren hebben de boodschap begrepen: aan de journalistenscholen is het aantal inschrijvingen merkkelijk teruggelopen dit jaar.

Het is ronduit opmerkelijk hoe uitgevers, politieke verantwoordelijken en academici hun schouders ophalen bij die feiten. Als ze er al oog voor hebben, zien zij in de journalistieke onderklasse hooguit wat *collateral damage*. Want de kwaliteit van het nieuws heeft daar toch niet onder te lijden, betogen zij. We hebben nog altijd kranten genoeg. Magazines ook. Daarnaast twee volwaardige tv-journaals. En tot slot meer en meer online nieuwsplatformen. En dan nemen die Vlaamse mediagroepen van ons ook nog eens almaar meer prestigieuze persbedrijven in Nederland over. Als dat geen teken van gezond beleid en ambitie is...

Het is een te rooskleurige kijk op de realiteit. Met elke professionele journalist minder, verdwijnt een stuk journalistieke creatieve input, en dus een stukje kritische informatie. Dat geldt zeker voor mensen die niet vervangen worden, maar in belangrijke mate ook voor collega's die de plaats moeten ruilen voor jonge wolven, die nog alles te leren hebben.

En ja, mogelijk wordt het verlies van professionele journalisten enigszins gecompenseerd door de nieuwe digitale technieken, die sneller werken, meer uitwisseling van nieuws en ook meer onderzoeksjournalistiek mogelijk maken. Maar laten we ons niet vergissen: journalistieke creativiteit laat zich hierdoor niét vervangen.

Als maar een deel van die vele honderden miljoenen overnamegeld voor acquisities in Nederland nu eens voor de eigen Vlaamse journalisten zou worden ingezet...

Pol Deltour
Secretaris VVJ

MEDIACADEMIE: Opleidingen voor zelfstandige journalisten in samenwerking met VVJ

Zowel startende als gevorderde freelancejournalisten kunnen opnieuw gebruik maken van aangepaste (na)vorming via Mediacademie Geschreven Pers, het opleidingsproject van de Vlaamse geschrevenpersuitgevers gesteund door de minister van Media. Deze opleidingscyclus wordt georganiseerd in samenwerking met VVJ.

LOCATIE VVJ / Huis van de Journalist – Zennestraat 21 – 1000 Brussel

INSCHRIJVINGEN Via mail naar info@mediacademie.be met vermelding van de opleiding (een of meerdere modules en/of basisvorming) en de volledige naam en opdrachtgever (uitgever) van de deelnemer. Inschrijvingen ten laatste vijf werkdagen voor start van de opleiding.

DOELGROEP Vrije toegang na inschrijving voor alle journalisten die freelancen voor een Vlaamse kranten- of magazine-uitgever, aangesloten bij de associaties Vlaamse Nieuwsmedia, The Ppress, UPP of VUKPP.

INFORMATIE www.mediacademie.be
info@mediacademie.be
(T) 02 558 97 64

1. Basisvorming voor startende freelancejournalisten

Datum & uur: Dagseminarie op zaterdag 4 oktober 2014, 10u-16u

Intro: Starten als freelance journalist

Wat typeert een freelance journalist? Ben ik geschikt als freelance journalist? Met hoeveel zijn ze? Hoe zit de markt ineen? Waar werken freelancers? Welke contracten zijn er? Hoe worden freelancers betaald? Wat is een goede prestatie? Hoe zit dat met een erkenning als beroepsjournalist? En wat met freelancen in bijberoep?
Inleider: Pol DELTOUR, VVJ

Ondernemen' voor beginnende freelancers

Ben ik geschikt als zelfstandige ondernemer? Welke basisverplichtingen heeft een freelance journalist? Quid ondernemingsnummer? Quid sociaal statuut? Quid btw? Quid inkomensbelasting? Financiële planning en rekening. Hoe voer ik mijn boekhouding? Hoe kies ik een boekhouder? Slim investeren. Faciliteiten voor startende zelfstandigen. **Inleiders:** Lieven VAN DE VELDE, Unizo en Ivan DECLERQ, VVJ

De visie van de uitgever-opdrachtgever

Wat verwachten uitgevers van freelance journalisten? Waar is er werk voor freelance journalisten? Hoe vergoeden ze freelance journalisten? Wat is een goede prestatie? **Inleider:** Werner SMEUNINX, Mediahuis

2. Thematische vormingsavonden

→ MODULE Geldzaken

Datum & uur: Donderdag 16 oktober 2014, 19u-22u

Opdrachten, financieel statuut en auteursrechten, sociaal en fiscaal statuut. **Inleiders:** Pol DELTOUR, VVJ; Ivan DECLERCQ, VVJ en Bart TURELUREN, The Ppress

→ MODULE Venootschap

Datum & uur: Donderdag 23 oktober 2014, 19u-22u

Kleine zelfstandige of vennootschap? Welke vennootschap? **Inleider:** Kristof WILLEKENS, Unizo

→ MODULE Je aansprakelijkheid als journalist

Datum & uur: Donderdag 13 november 2013, 19u-22u

Persvrijheid en beperkingen, juridisch-gerechtelijke aansprakelijkheidsrisico's, link met deontologie, verzekering tegen beroepsfouten. **Inleiders:** Pol DELTOUR, VVJ en Sandrien MAMPAEY, Vlaamse Nieuwsmedia

→ MODULE Gezond werken

Datum & uur: Donderdag 20 november 2014, 19u30-22u

Hoe organiseer ik mijn werk? Naar een goede work/life-balance. Slim ontspannen en ontstressen. **Inleider:** Dr. Erna CLAES/Fenrir Consult

Belga-ploeg levert nachtelijke verslaggeving vanuit Sydney

Luc Vanheerentals

Sinds begin september staan bij Belga twee Nederlandstalige en twee Franstalige journalisten in het Australische Sydney in voor de nachtelijke berichtgeving van het nieuwsagentschap. "Wie overdag werkt, is nu eenmaal alerter en creatiever."

De vier journalisten zijn ondergebracht in de kantoren van het Australische nieuwsagentschap AAP. Volgens Belga-directeur Egbert Hans is het idee ontstaan in de zogenaamde Groep 39, die kleinere persagentschappen uit een tiental landen groepeerde. Nieuwsagentschappen uit Finland, Denemarken, Zwitserland en Duitsland stuurden al eerder journalisten naar Sydney.

"Wie overdag werkt, is nu eenmaal een stuk alerter en creatiever dan 's nachts", legt Egbert Hans uit. De ingreep komt bovendien de uniformiteit van de nachtelijke verslaggeving ten goede, omdat ze nu in handen is van een vaste equipe. Een vijftiental journalisten was kandidaat voor de verhuizing naar Sydney. Egbert Hans: "Er was wel wat tegenkating van mensen die vaak de nacht deden en nu wat voordelen zagen wegvallen. Maar de jongeren op de redactie hebben de rest uiteindelijk overstag doen gaan."

In Sydney kregen de Belga-journalisten een bureau op de redactie van het AAP. "Een groot voordeel", zegt de Belga-directeur, "want zo genieten ze niet enkel van alle technische faciliteiten van onze Australische collega's, maar kunnen ze ook blijven werken in de bijzondere journalistieke sfeer van een nieuwsagentschap, dat zich continu geconfronteerd weet met deadlines." Verder hoopt Hans dat zijn vier zendelingen de Belga-berichtgeving wat zullen verrijken met interessant nieuws uit het verre werelddeel.

Technisch was het geen sinecure om de Belga-journalisten ter plekke aan alle faciliteiten te helpen. Maar nu loopt alles op wieltjes, aldus Egbert Hans. "Onze Australische collega's bereiken iemand als Kris Peeters even goed als wij vanuit Brussel dat doen. Even makkelijk volgen zij de nachtelijke faits divers op de voet, of geven ze indien nodig opdrachten aan andere journalisten of fotografen om ter plekke te gaan."

Aan Nederlandstalige kant nemen Stefanie Van Ryssen en Bart Vanderkelen de Australische berichtgeving voor hun rekening. Van Ryssen is enthousiast. "Het contact met de Australiërs verloopt goed en we werden prima opgevangen", zegt ze. "In het begin is hier zelfs een ochtendlijke barbecue georganiseerd voor ons. Het AAP heeft overigens al veel ervaring met het ondersteunen van buitenlandse nieuwsagentschappen." De Belga-zendingen hebben het meeste contact met Deense en Finse collega's, die vlak naast hen op de redactie zitten. Stefanie Van Ryssen: "Die internationale sfeer geeft een enorme boost. De Belga-redactie lijkt trouwens voor een goed deel op die van AAP. Ook hier wordt druk rond gebeld, wordt er veel geschreven en is de koffiemachine af ten toe kapot. En echt waar: het nieuws uit België is hier makkelijk te volgen, want uiteindelijk beschikken we toch over dezelfde bronnen als in Brussel."

De Belga-nacht/dagploeg in Sydney: vooraan v.l.n.r. Bart Vanderkelen en Juan Godbille, achteraan v.l.n.r. Florence Marot en Stefanie Van Ryssen.

(Foto Selena Day / AAP)

Belga verhuist naar Arduinkaai in Brussel

Midden december verhuist Belga van de Pelletierstraat in Schaarbeek naar de Arduinkaai in het centrum van Brussel, waar tot eind vorig jaar de redactie van *De Morgen* zat. Belga neemt daar het huurcontract over dat De Persgroep er voor *De Morgen* had. Die krant verhuisde een klein jaartje geleden naar Kobbegem in het kader van een besparings- en integratieoperatie. Het pand aan de Arduinkaai is bijzonder goed geschikt als redactielocatie, zowel wat de ligging als de inrichting betreft. Indertijd is het door Renault ontworpen om zijn autoverkoop een duwtje in de rug te geven, getuige daarvan de immense redactieruimte op het gelijkvloers, die oorspronkelijk diende als toonzaal.

Belga was gehuisvest aan de Pelletierstraat sinds 1996. Tot dan verbleef het persagentschap in het IPC, vlakbij het Schumanplein. Het pand aan de Pelletierstraat was een fraai heringerichte inktfabriek, maar had ook nadelen. Zo was het gebouw te groot voor Belga alleen, en moesten enkele ruimten worden verhuurd. "Tegelijk", aldus Belga-directeur Egbert Hans, "zat de redactie verspreid over enkele niveaus, waardoor de interactie niet steeds optimaal verliep."

In het nieuwe pand bevindt de hele redactie zich in hetzelfde lokaal. Belga telt in het totaal 130 personeelsleden, onder wie honderd journalisten en dertig bedienden.

Op de redactie was er weinig of geen tegenkating tegen de verhuizing. De nieuwe locatie biedt dan ook een goede accommodatie en is ook beter bereikbaar, zeker met het openbaar vervoer.

(LV)

Freelancejournalisten laken het gebrek aan respect vanwege Mediahuis en andere persgroepen

'Dan stopt het maar'

Ivan Declercq

Nieuwsmedia en hun freelancers, het blijft een pijnlijke verhouding. Met name de freelancers die deze zomer een nieuw contract kregen voorgelegd door Mediahuis, voelen zich 'gepakt'. De overdracht van auteursrecht is totaal, de vergoedingen daarvoor ondermaats, en ook de regeling van de aansprakelijkheid is een heikel punt. We vroegen enkele freelancejournalisten wat hun het meest stoort in het contract, hoeveel procent van hun inkomen ze bij Mediahuis halen en of ze soelaas vinden bij andere uitgevers. En wat ze anders nog als actie mogelijk zien. Hun namen hebben we begrijpelijkwijze gewijzigd.

Daan

"Het grootste probleem is het opnemen van stukken in andere titels van de groep zonder dat daar een extra vergoeding tegenover staat. En zonder dat je daar invloed op hebt. Het doet raar als je je stukken of foto's ziet opduiken in een andere krant dan die waarvoor je ze hebt gemaakt. Voor mij speelt dat minder, omdat door wat ik doe de kans vrij gering is dat mijn werk in een andere krant van de groep zal verschijnen. Maar ik vind het een principezaak."

"Ik werk journalistiek alleen voor Mediahuis, in nevenberoep. Ik heb daarnaast een vaste baan. Maar mijn inkomen van Mediahuis is niet verwaarloosbaar. Actie? Je staat niet sterk, hè, als freelancer. Van zodra je wat te veel klaagt, staan er anderen klaar om je werk over te nemen."

Willy

"De volledige afstand van je rechten stuit tegen de borst. Zelfs lid zijn bij de JAM is problematisch volgens dat contract."

De vergoeding blijft wel dezelfde als voorheen. Ik heb nog niet getekend, ik zal eerst nog met de betrokken verantwoordelijke een gesprek hebben over mijn wensen."

"Ik werk ook voor andere media, maar zonder geschreven contract. Ik krijg daar een vast bedrag voor per artikel of per foto, en ik heb een gegarandeerd volume dat ik mag leveren. De jongste maanden haal ik nog maar 20 à 30 % van mijn inkomsten bij Mediahuis. Vóór de fusie was dat ongeveer 50 %."

"Actie? Ik zou zeggen: gedurende enkele dagen levert niemand enig artikel of foto. Maar het probleem is: we kennen wel onze concurrenten in de regio, maar niet onze collega's die voor dezelfde krantengroep in andere regio's werken. Het is dus moeilijk om zaken af te spreken."

Eva

"De lage prijzen zijn het ergste, plus dat voor overname door andere krantentitels niks extra betaald wordt. En natuurlijk de afstand van auteursrechten. Mediahuis zou per titel

moeten betalen, niet voor gebruik van ons werk in de hele mediagroep."

"Ik werk ook voor andere media en daar wordt wél per titel betaald en is er geen afstand van auteursrechten. Het hergebruik wordt daar ook betaald. Bij Mediahuis haal ik ongeveer 60% van mijn inkomsten."

"Actie? Gewoon stoppen om voor die groep te werken. Je zou kunnen gaan pesten, maar dat is niks voor mij. Ik zal gewoon zeggen dat het voor mij economisch niet haalbaar is om voor die bedragen te werken. Zien ze geen mogelijkheid om de voorwaarden te verbeteren, dan stopt het daar voor mij."

Patricia

"Afstand moeten doen van al je rechten, dat is ongehoord. Als je tekent, hebben zij alles, ze kunnen ermee doen wat ze willen. Eigenlijk willen ze een soort vaste fotograaf, maar dan tegen de kostprijs van een freelancer. Van iemand die vast in dienst is, kan ik me nog voorstellen dat ze diens foto's als hun eigendom beschouwen. Maar toch niet van een zelfstandige leverancier?"

"Ik werk nog voor een paar andere media, zonder geschreven contract, zodat de auteursrechten in eigen handen zijn gebleven. Bij Mediahuis haal ik zo'n 40 à 50 % van mijn inkomen." "Er zijn niet veel opties voor actie. Niks leveren gedurende een bepaalde tijd is er één van. Maar dat werkt alleen als iedereen meedoet. We gaan sowieso verliezen, als we tekenen én als we niet tekenen."

Peter

"Het meest stoort het me dat foto's worden overgenomen in andere media zonder extra vergoeding. Ze kunnen onze foto's zelfs voor commercieel gebruik aanwenden. Dit contract zal ik nooit ondertekenen. Want pas op: als andere mediagroepen zien dat dit kan, gaan ze dat voorbeeld volgen. En dan is het afgelopen met de persfotografie in dit land. Elke zich respecterende fotograaf weigert te werken onder die voorwaarden."

"Ja, misschien gaat Mediahuis deze of gene medewerker iets betere voorwaarden bieden. Verdeel en heers, weet je wel. Dat ze in volle zomer zijn gestart met mensen op te roepen

om een contract te tekenen, zegt veel. Enkele mensen die in een zwakke positie stonden hebben al getekend. Die kregen dan nog te horen dat ze blij mochten zijn, want dat anderen helemaal géén contract meer kregen aangeboden."

"Ik werk nog voor een paar andere kranten, en daar lopen de zaken correct, ook wat auteursrechten en fiscaliteit betreft. Ik haal ongeveer één derde van mijn inkomen bij Mediahuis. Maar mijn archief betekent ook één derde van mijn inkomsten. Dat archief wil ik niet lossen, dat is de spaarpot van de fotografen."

"Acties? Niet leveren van foto's zal weinig uithalen: dan nemen ze wel foto's van persagentschappen. Het zal politiek moeten worden geregeld, door de overheidssteun aan de media te koppelen aan werkvoorwaarden voor freelancers en mensen in vaste dienst. Je moet de mediabedrijven treffen in hun portemonnee, anders krijg je niks gedaan."

Koen

"Alles aan dat contract stoort me. Ik wil helemaal niet aan die voorwaarden werken. Uit zelfrespect kun je zo'n contract toch nooit tekenen! Ik werk voor diverse opdrachtgevers, doe soms ook eenmalige opdrachten. Maar de voorwaarden zijn telkens beter en alle copyright blijft bij mij. Ik kan dus een online archief aanleggen en daar inkomsten uit putten. Nooit zou ik mijn copyright uit handen geven."

"Vroeger haalde ik 10 à 15 % van mijn inkomen bij de kranten van Mediahuis. Nu is dat minder dan 5% geworden."

"De freelancers zouden bij elkaar moeten komen, zoals onlangs een aantal fotografen in Antwerpen. Dat zou al een hulp kunnen zijn. Want Mediahuis heeft het lelijk gespeeld door in volle vakantieperiode de contracten aan te bieden. Ik merk een gebrek aan respect voor de producenten van tekst en foto's. In de klassieke media is er geen toekomst meer voor journalisten, door de manier waarop die media met mensen omgaan. Het moet allemaal zo goedkoop mogelijk, terwijl lezers wel nog bereid zijn om voor kwaliteit te betalen. Raar dat ze dat bij die kranten niet zien. Nee, voor mij ligt de toekomst meer in initiatieven zoals *De Correspondent* in Nederland. We moeten zelf platformen maken om met ons werk naar buiten te komen."

Trofee Jan Van Hemeledonck voor beste culinaire journalistiek

Culinaire kritiek is een vak apart. Een echte culinaire journalist gaat tewerk als een echte chef. Subtiel, met gevoel en respect, maar altijd kritisch. Met stijl, maar streng waar nodig. In die gedachte wordt de *Trofee Jan Van Hemeledonck* uitgereikt. Dat gebeurt straks voor de eerste keer op 14 oktober 2014, voor de beste gastronomische journalistieke bijdrage van 2014.

Op 14 oktober 2012 verloor Vlaanderen één van zijn grootste culinaire journalisten: Jan Van Hemeledonck. Ruim 20 jaar schreef Jan over gastronomie. Hij was medebedenker en auteur van de succesvolle *Knack*-restaurantgids, schreef recensies voor onder meer *Diners Club* en *Culinair Ambiance*, had een gerespecteerde column in *Sabato*, en hij tekende samen met Belgische chefs voor diverse kookboeken.

Gastronomische journalistiek vergt enerzijds productkennis en culinaire expertise, maar net zozeer taalvaardigheid en schrijftalent. Een echte culinaire recensent beschrijft en beoordeelt, zonder zijn lezer per sé te willen beïnvloeden. Precies daarom verdient deze discipline binnen de journalistiek, extra aandacht en erkenning.

Wat komt in aanmerking ?

Elke in Vlaanderen gepubliceerde culinaire journalistieke bijdrage: columns, restaurantbesprekingen, culinaire reisverslagen, portretten van chefs of restaurants – en dit zowel in print als audiovisueel.

De inzendingen moeten uiterlijk op 1 oktober 2014 gestuurd worden naar het emailadres

trofee.janvanhemeledonck@gmail.com

Hoe gebeurt de selectie ?

De inzendingen worden geëvalueerd door een jury van culinaire experts en deskundigen. Zij beoordelen alle bijdragen op vakkennis, deskundigheid, verhaalkunde en taalvaardigheid.

De juryleden zijn Lutgard Van Wayenberge, Mireille Schepers, Geert Van Hecke, Johan Seegers, Wouter Vandenhoute, Dirk De Prins, Tony Mary en Steve Stevaert. Zij zullen samen met Marc van Impe, Thomas Van Hemeledonck, Lidia Van Hemeledonck en Jozef Colpin het panel vormen. Het secretariaat wordt waargenomen door ere-magistraat Jozef Colpin.

De jury zal één journalist(e) bekronen met de trofee.

Verwarring rond fiscaal en sociaal statuut journalistieke auteursrechten blijft compleet

Nog altijd is er van de kant van de overheid geen enkele duidelijkheid over de mate waarin journalistieke vergoedingen de vorm kunnen aannemen van auteursrechten, en aldus vallen onder het voordelige fiscale regime daarvan. Op 4 september leek die duidelijkheid plots wel te komen. Toen publiceerde de FOD Financiën een circulaire met uitleg over het fiscale statuut van vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten in het kader van een beroepswerkzaamheid. Maar die circulaire werd op 9 september alweer ingetrokken. Volgens Financiën maakt de tekst "het voorwerp uit van een nieuw onderzoek".

Het ging dan ook om een betwistbaar document. In essentie kwam het erop neer dat de arbeidsovereenkomst bepalend is voor de kwalificaties prestatievergoeding (loon of honorarium) en auteursrechten. Maar dat zou werkgevers een nagenoeg blanco cheque hebben geboden om (onder meer) journalisten volop in auteursrechten te betalen, met ook de risico's voor die journalisten daaraan verbonden.

De blijvende impasse helpt uitgevers en journalisten natuurlijk geen millimeter vooruit. Vooral freelancejournalisten zijn daar de dupe van. Almaar meer collega's botsen op fiscale controleurs die hun aangiften in auteursrechten verwerpen, soms zelfs volledig. Zowel de VVJ als de VNM (Vlaamse dagbladuitgevers) dringt al geruime tijd bij de overheid aan op rechtszekerheid.

En dan is het ook nog wachten op een arrest van het Hof van Cassatie dat het sociaal statuut van auteursrechten moet uitklaren. Als het Hof oordeelt dat auteursrechten sociaalrechtelijk als loon te beschouwen zijn, en dat er dus ook sociale bijdragen moeten worden op betaald, dan vervalt voor de uitgevers een cruciaal argument om journalistenlonen in auteursrechten om te zetten.

(PD)

Cartoonisten vragen aandacht

Ook cartoonisten hebben wel eens te lijden onder onvriendelijkheid en repressie. Het is bijgevolg essentieel dat de vrijheid van meningsuiting ook voor hen ten volle speelt. Met dat motto vinden dezer dagen diverse evenementen plaats om het grote publiek op het belang van cartoonisten en hun rechten te wijzen.

Zo organiseert The Cartoonist, een galerie met werk van Belgische cartoonisten, een tentoonstelling over vrije meningsuiting. Die loopt nog tot eind oktober in het huis van The Cartoonist, Hoogstraat 11 in Brussel.

The Cartoonist organiseert daarnaast samen met *Het Nieuwsblad* en *Le Soir* een tekenwedstrijd met als insteek *Ik ga niet akkoord!* Deelnemers moeten met hun cartoon uitdrukken welke onderwerpen uit de actualiteit hen schokken, verontwaardigen of ontroeren. Er zijn afzonderlijke categorieën voor jongeren tot 18 jaar en volwassenen. Deelnemen kan tot 23 oktober.

Alle informatie op www.caricaturistes-leconcours.be.

Vanaf 8 oktober kan men in de bioscopen ook nog de documentaire *Caricaturistes, fantassins de la démocratie* (*Karikaturisten, voetvolk van de democratie*) gaan zien. De film is van de hand van Stéphanie Valloatto en was geselecteerd voor het jongste Festival van Cannes.

De documentaire brengt twaalf cartoonisten in beeld van over de hele wereld, en laat hen getuigen over hun vrijheid en beperkingen. Schokkend is onder meer het wervaren van de Syrische cartoonist Ali Ferzat, wiens vingers werden verbrijzeld vlak nadat hij voor het eerst een tekening van president Assad had gemaakt.

(PD)

SCHEEF BEKEKEN

"Wie uit electorale berekening of ter wille van zijn personencultus Paul Jambers tot in zijn slaapkamer laat filmen, die heeft zijn laatste restje recht op privacy zelf opgegeven. Te Betteke of niet te Betteke, that's the question."

Kaaiman (Koen Meulenaere) over Bart De Wever in *De Tijd* van 17 september 2014

"Ik zou nooit toestemmen met een documentaire over mezelf zoals ik die maak. Geen denken aan. Ik scherm mijn privéleven af. Ik vraag dus van anderen inderdaad dat ze iets doen wat ik zelf nooit zou doen. Maar ik hou daar ook rekening mee en bescherm hen."

Paul Jambers over zijn portret van Bart De Wever op verkiezingszondag, in *De Morgen* van 9 september 2014

"De laatste weken was het ellende troef. Ebola en Gaza, onthoofdingen door IS, kindermisbruik in Rotherham. Als ik nu eens gewoon mijn ogen sluit, dacht ik heel even, en geen nieuws bekijk. Het is me niet gelukt, en het zou in mijn job ook niet goed zijn. Maar het is me wel opgevallen hoeveel mensen de knop al hebben omgedraaid, en het nieuws selectief tot zich laten doordringen."

Lene Kemps in *Knack Weekend* van 17 september 2014

"Als oorlogsfotograaf moeten we ook de gruwel van de oorlog durven tonen. Toen de uitroeiingskampen van de nazi's werden bevrijd door de geallieerden, namen soldaten ook gruwelijke foto's. Maar we hebben die nodig om ons te kunnen herinneren wat er toen is gebeurd. Zonder vreselijke beelden leven we in een wereld met enkel foto's van schattige hondjes."

Christoph Banger, Duits oorlogsfotograaf en auteur van het boek *War Porn*, in *De Morgen* van 29 augustus 2014

"Undercover gaan lukt me helaas niet, dat is onmogelijk met mijn bekende kopje."

Cathérine Moerkerke over haar nieuwe job bij *Telefacts* op VTM.

"Het zou helpen de interviewers – en niet alleen die van *Terzake* – een verbod op te leggen het woord 'ik' te gebruiken. Het interesseert de kijker geen zier wat de presentator van iets vindt, of iets 'denkt'. Laat dat aan de studio gasten over."

Walter Zinzen over twintig jaar *Terzake*, in *De Standaard* van 4 september 2014

Een traditie om te koesteren

Minnelijke regelingen bij de Raad voor de Journalistiek

Pieter Knapen
Secretaris-generaal / Ombudsman
Raad voor de Journalistiek

Geen uitspraken van de Raad voor de Journalistiek deze maand, net zomin als vorige maand trouwens. Een goede gelegenheid om de ombudsfunctie van de Raad te belichten. Die blijft vaak onder de radar.

Uitspraken worden gepubliceerd in *De Journalist*, op de website van de Raad en door het betrokken medium. Dat maakt ze zichtbaar, en dat is ook de bedoeling. Maar de eerste opdracht bij klachten is niet om zo snel mogelijk tot een uitspraak te komen, wel om te streven naar een minnelijke regeling.

Wie een klacht indient bij de Raad voor de Journalistiek, is op zijn minst zijn vertrouwen kwijt in de betrokken journalist of het betrokken medium. Meer nog dan een uitspraak van de Raad over de vraag of er een beroepsethische fout is gemaakt, kan een minnelijke regeling dat vertrouwen herstellen. Beide partijen hebben er baat bij.

Een minnelijke regeling betekent niet dat de journalist of hoofdredacteur tegen wie een klacht is ingediend per definitie een fout erkent. Soms gebeurt dat, maar even vaak ook niet. Of er sprake is van een beroepsethische fout blijft bij een minnelijke regeling per definitie in het midden. Partijen blijven daarover, ondanks een regeling, vaak van mening verschillen.

Minnelijke regelingen kunnen verschillende vormen aannemen. Soms besluit een klager na zijn eerste spontane verontwaardiging of emotionele opwelling dat zijn klacht toch zonder grond was. Soms biedt een journalist of hoofdredacteur excuses aan voor een fout, of drukt hij – ook al was er geen sprake van een fout – zijn begrip uit voor het leed dat zijn berichtgeving veroorzaakte. Er wordt ook wel eens afgesproken om een nieuwe bijdrage te publiceren of uit te zenden met bijkomende informatie, of een interview af te nemen van de klager waarin die zijn standpunt kan verduidelijken of een weerwoord geven. Het gaat met andere woorden om dingen die ook wel eens rechtstreeks worden afgesproken tussen klagers en redacties, maar nu mogelijk worden via bemiddeling door de ombudsman.

Zo wordt in verband met internetartikels soms afgesproken om die artikels te anonimiseren of te de-indexeren, en dat op basis van het zogenaamde ‘recht op vergetelheid’. De-indexering maakt de artikels niet langer vindbaar via Google of andere zoekmachines, maar ze blijven wel online en het archief van het betrokken medium blijft onaangetast. Het kan klagers geruststellen.

Deze voorbeelden zijn maar een greep uit de minnelijke regelingen die de afgelopen jaren gesloten zijn via bemiddeling van de ombudsman. Eén constante nochtans: minnelijke regelingen draaien nooit om geld. Net zoals de Raad voor de Journalistiek geen schadevergoedingen toekent of boetes oplegt, praat de ombudsman niet over financiële regelingen.

Klagers en media die toch over een financiële regeling willen praten, doen dat los van de ombudsman en de Raad, en wanneer ze een akkoord bereiken, zetten ze hun procedure voor de Raad stop.

Face to face

Minnelijke regelingen zijn geen gemarchandeerd, financieel noch inhoudelijk. Als de partijen het op basis van argumenten en wederzijds begrip niet eens raken over een regeling, wordt de klachtprocedure gewoon voortgezet met het oog op een uitspraak door de Raad. Minnelijke regelingen voor de Raad zijn dus inhoudelijk van aard. Vandaar dat het soms al volstaat dat partijen hun standpunt kenbaar kunnen maken, waardoor ze elkaar beter begrijpen. Zo waren er afgelopen zomer vier zaken waarbij geen minnelijke regeling mogelijk bleek en de klachtprocedure werd voortgezet met een hoorzitting. Normaal gezien is een hoorzitting de laatste rechte lijn naar een uitspraak door de Raad, beide partijen kunnen er een laatste keer hun standpunt mondeling toelichten. Maar in de vier gevallen kwam tijdens de hoorzitting nog

een minnelijke regeling uit de bus. Zulke regelingen verschillen meestal niet van de hoger beschreven voorbeelden, maar het komt ook voor dat partijen gewoon tevreden zijn dat ze hun standpunt – hoe uiteenlopend ook – omstandig en *face to face* tegenover elkaar hebben kunnen verduidelijken, om vervolgens de zaak af te sluiten.

Anders dan uitspraken van de Raad voor de Journalistiek, worden minnelijke regelingen niet gepubliceerd. Ze hoeven geen openbaarheid, tenzij partijen dat expliciet overeenkomen. Dat was bijvoorbeeld het geval met de minnelijke regeling over het busongeval in Sierre, waarbij de ouders van de slachtoffers en de hoofdredacties van de twee betrokken kranten overeenkwamen om de tekst van de regeling te publiceren. Maar normaal gezien is er geen publicatie, precies omdat een minnelijke regeling een overeenkomst is tussen twee partijen, weliswaar via bemiddeling van de ombudsman.

Buitenlandse persraden kijken met enige afgunst naar de traditie van minnelijke regelingen van de Raad voor de Journalistiek. Waar bij de Raad de afgelopen twaalf jaar negenentwintig procent van de klachten werden afgesloten met een minnelijke regeling, lijkt dat in het buitenland veel minder het geval te zijn. Het is de bedoeling om die traditie voort te zetten.

Jeroen DENAEGHEL (*P-magazine*): 'MET LUST IS NIKS MIS'

Monica Moritz

Anderhalf jaar is Jeroen Denaeghel (43) nu hoofdredacteur van het borsten-en-ballen-blad *P-magazine*. Denaeghel neemt zelden een blad voor de mond, en heeft lak aan het modieuze goed-gevoel-offensief in de pers. Zelfs boze feministen hinderen hem niet: dan pompt hij gewoon nog wat meer testosteron in zijn boekske.

De Journalist: Je bent een late roeping: pas na je dertigste stapte je in de journalistiek.

Jeroen Denaeghel: "Journalistiek was eigenlijk een vroege roeping. Ik vond onlangs zelfs reisverslagen terug die ik schreef als vijfjarige, toen ik met mijn ouders naar Zwitserland reisde. Maar op school was ik goed in wetenschappen, en dus studeerde ik voor landbouwingenieur. Toen bestonden er trouwens nog geen opleidingen journalistiek, en voor mijn part mogen ze die ook direct weer afschaffen. Vroeger begonnen journalisten tenminste met een behoorlijke intellectuele bagage, omdat ze eerst Germaanse, biologie of geschiedenis hadden gestudeerd. Maar afgestudeerden van de journalistieke hogescholen, dat zijn carrosserieën zonder motor."

Maar na je studies ben je niet meteen in de journalistiek gestapt.

"Ik heb eerst nog een jaar Erasmus gedaan in Montpellier, voedingsleer. Op de arbeidsmarkt geraakte ik vlug gefrustreerd, want van een bio-ingenieur werd vooral verwacht dat hij een manager was. Maar een opleiding aan Vlerick kostte toen een paar honderdduizend oude Belgische franken, en zo ben ik in de suikerfabriek van Moerbeke Waas als teeltbegeleider beginnen werken. Na vier jaar kon ik geen suikerbiet meer zien, en toen ze in 2000 plots kandidaten voor *Big Brother* zochten, heb ik me meteen ingeschreven. Ik wilde dat prijsgeld winnen om er een wereldreis mee te maken. Ik had me dat programma wel anders voorgesteld. John Demol had zijn idee voor *Big Brother* gepikt van het Amerikaanse *Biosphere 2*-project. Dat was een kunstmatige biotoop waarin wetenschappers zich twee jaar van de buitenwereld afsloten om te experimenteren. Maar in plaats van een survivalspel, bleek het een populariteitsspel te zijn, waarin de gast met de kop die de meeste bakvissen bekoorde de winnaar werd. *Big Brother* blijft me, vijftien jaar later, nog altijd achtervolgen. Tegenstanders gebruiken het nog vaak om mijn geloofwaardigheid als journalist te ondermijnen."

Dankzij *Big Brother* ben je uiteindelijk wel journalist geworden?

"Eigenlijk wel. Ik hield in het Huis een dagboek bij, en dat is in handen gevallen van Alain Grootaers, de oprichter van *P-Magazine*, die toen ook het *Big Brother*-tijdschrift maakte. Hij vond dat ik een goeie pen had, en twee weken nadat ik uit het kot was gekomen kon ik bij *P-Magazine* aan de slag. Als freelancer heb ik ook veel voor televisieprogramma's gewerkt, maar mijn passie ligt toch bij de geschreven pers. Televisie is een log medium, en in tv-land word je continu geconfronteerd met gasten die het warm water heruitvinden. Vandaag willen

ze *reality*-reeksen, morgen *feelgood* en overmorgen weer uitlach-tv. In de geschreven pers is een goed verhaal gewoon een goed verhaal."

Toch ben je zeven jaar lang regisseur van de reality-reeks *De Plankaerts* geweest.

"Ja, een mooie tijd! Maar carrièrematig ben ik daar te lang blijven plakken. Ik verdiende goed de kost, maar intellectueel bleef ik onbevredigd. Televisie maken is uiteindelijk niets meer dan goeie quotes op de juiste beelden plakken. Dat geldt net zo goed voor een actualiteitenrubriek als voor een docusoap. Dus gewichtig doen omdat je voor *Terzake* werkt, en neerkijken op *Astrid in Wonderland*, dat is flauwekul. Het komt allemaal op hetzelfde neer. Eens je dit métier in de vingers hebt, kun je alle formats aan. Goeie quotes kunnen kiezen is trouwens een kwestie van talent, zoiets leer je niet op school."

Hoe ben je uit tv-land weggeraakt?

"VTM heeft *De Plankaerts* afgevoerd en het productiehuis waarvoor ik werkte werd opgedoekt. Gelukkig kon ik nog altijd terecht bij *P* en *Ché*, en zo ging ik weer meer schrijven en meteen ook een wereldreis maken. Onderweg heb ik daar stukken over gebracht. Zo kon ik mijn reis ook voor tachtig procent financieren. Daarna ben ik als freelancer blijven schrijven. Bij *P* werken trouwens vijftien freelancers, dat zijn drie redacteurs op de vier."

Je schrijft nogal recht voor de raap en dat levert je stevast een meute beledigde mensen op.

"Er is in de Vlaamse media een tekort aan mensen die tegen de schenen durven te stampen. Ik mis figuren als Johan Anthierens. Kritiek spuien mag niet meer, je moet alles goed vinden, of je bent een verzuurde negativist. Dat ondervond ik toen ik de Rode Duivels-hype op de korrel nam. Mijn mailbox puild uit van de scheldmails. In talkshows à la *Café Corsari* worden alleen nog positie's uitgenodigd. Het is geen toeval dat Brusselmans uit het panel van *Extra Time* is gegooid. *Feelgood*: dat zijn de sleutelwoorden, je moet alles tof en cool vinden, zoniet verpest je de sfeer. Hans Vandeweghe is voor racist uitgescholden toen hij schreef dat Afrikaanse voetballers zich niet lang genoeg op een einddoel kunnen concentreren om het WK te winnen. Maar als je zegt dat Usain Bolt door zijn genen sneller loopt dan blanken, valt niemand daarover. Dat is hypocriet. Ras en cultuurverschillen hebben altijd een rol gespeeld in sport. Hans Vandeweghe weet waarover hij spreekt, maar vandaag mag iedereen over alles een mening hebben. Laat mensen aan het woord die over dat onderwerp iets zinnigs kunnen vertellen! Maar wat iemand vertelt is vandaag van geen tel, alles draait om wie het vertelt."

'Er is gewoon te veel gratis content op het internet.'
(Foto MM)

Kun je bij *P-magazine* ongestoord je gang gaan?

“Wij zijn het enige échte onafhankelijk weekblad van Vlaanderen. Ik mag mijn goesting doen, en precies daarom kan ik hier ook aarden als hoofdredacteur. Bij een krant lag ik misschien al lang buiten (*lacht*). *P* zit dan ook niet in de tang van een groot mediaconcern of een televisiezender. En zo is redactionele vrijheid hier geen dode letter. We schoppen ook graag tegen de schenen van het establishment. Vraag dat maar aan Jan Denul, die ons na het verhaal over zijn betrokkenheid bij zandroof in de Filippijnen uit de rekken wilde halen. De VVJ heeft ons toen gesteund en zijn klacht is ongegrond verklaard. Opvallend was wel dat we toen door de andere media zijn doodgezwegen. Als een Belgisch baggerbedrijf betrokken is bij criminele en voor het milieu schadelijke operaties, dan mag dat toch wel wat aandacht krijgen? We hebben ons dossier zelfs voorgelegd aan *Terzake*, maar die vonden het niet relevant. Ze zonden die dag liever een reportage uit over askruisjes.”

Waarom moeten journalisten die voor jou willen werken, beantwoorden?

“Ik wil er die backgroundkennis hebben, en dat is vandaag zoeken naar een naald in een hooiberg. Vind maar eens een stagiair die de gazet leest! Als ze hier komen solliciteren, stel ik altijd drie zeer evidente actualiteitsvragen. Zoals: wie is momenteel onze minister-president? Of: wie won dit weekend de Vuelta? Wel, met iemand die twee op drie haalt, heb je een topper vast. Echt, het is een ramp, een dra-ma. Nogmaals, die journalistenscholen moeten ze gewoon afschaffen. Jongeren moeten gewoon een behoorlijk diploma halen aan de universiteit. Je bent niks met een goede pen zonder bagage.”

‘Een vrouw die op de cover van de *P* wil staan is geen lustobject maar juist geëmancipeerd, want zij gebruikt haar troeven om verder te geraken in het leven.’

Vroeger beweerden mannen dat ze *Playboy* kochten voor de fantastische artikels, niet per se voor de blote meiden...

“In *P-magazine* staan maar twaalf pikante foto’s, de rest is leesvoer. Ik hoop toch dat mensen de *P* ook kopen voor de artikelen, anders kan ik even goed mijn redactie opdoeken.”

Maar halfnaakte babes opvoeren is toch ouderwets in het internettijdperk?

“Inderdaad, mede door al dat bloot op het internet is onze oplage gezakt. En toch zijn en blijven babes ons *unique selling point*. Mijn voorganger heeft ze eraf gehaald, en dat is nefast geweest. Toen ze er terug op stonden, is de oplage weer gestegen. Je bent nu eenmaal zo’n blad, punt. In welke vijver moet ik anders gaan vissen? Die van *Humo* of *Knack*? Die houden zelf nauwelijks het hoofd boven water! We moeten dus een nicheblad blijven, en zelfs nog wat mannelijker worden. De *P*, dat is rock and roll. Borsten én ballen. We zijn trouwens niet alleen een mannenblad omdat er tieten op de cover staan, ook inhoudelijk spreken we mannen aan. Interviews met Tom Waes, Marcel Vantilt, voetballers, mooie vrouwen, dat vinden mannen leuk. We brengen ernstige journalistiek, maar niet voor de elitaire meerwaardezoeker. Een recensie over een theaterstuk van Luk Perceval ga je bij ons niet lezen. Maar ik vind het wel belangrijk om een truckchauffeur uit te leggen wat ebola of SARS is. Ook onze lezer moet iets opsteken, en dat kan enkel als je laagdrempelig bent. Humor in ons blad is ook belangrijk. Mannen lachen graag. Esther Verkest en Piranha, dat is helemaal *P*: leuke, sarcastische humor. In het algemeen vind ik toch dat mannen meer humor hebben dan vrouwen. Ze

kunnen de wereld en zichzelf makkelijker relativeren. Vrouwen nemen alles veel te serieus en hebben het moeilijk met zelf-spot. Ik merk dat aan de reacties op columns als *De Struyfpruim van de Week*.”

Jullie krijgen wel veel tegenwind van feministen.

“Zolang feministen als Lisa Smolders en andere zelfverklaarde dolle mina’s een probleem hebben met ons blad, zijn we goed bezig. Natuurlijk schieten acties zoals *De Dag van de Decolleté* de Kristien Hemmerechtsen van deze wereld in het verkeerde keelgat. Maar ik snap hun probleem – en dat van andere zuurpruimen – niet. Waarmee beledig ik vrouwen als ik ze halfnaakt op de cover zet? Een vrouw die haar tieten in de *P* showt, is geen lustobject maar juist geëmancipeerd, want zij gebruikt haar vrouwelijke troeven om verder te geraken in het leven. Vrouwen moeten de gaven benutten die ze hebben, net zoals mannen trouwens. En of dat nu je verstand is of je looks, doet er niet toe. Trouwens, de vrouwen die ons op Twitter seksisten noemen omdat we halfnaakte meiden opvoeren, geven op diezelfde sociale media toe dat ze kwijlen bij het zien van de blote bast van Bartel van Riet. Dat mag dan ineens wel. Wat is er toch fout aan foto’s van een schoon vrouwen- of mannenlijf? Wat is er mis met lust? Onze cover is een ode aan de vrouw die sinds mensenheugenis naakt in de kunst wordt opgevoerd. Of moeten we ook maar de Venus van Milo in de vuilnisbak gooien?”

De tieten op jullie cover beletten niet dat de verkoopcijfers kelderen.

“Klopt, maar sinds *P* op vrijdag verschijnt, is de oplage weer met 10 procent gestegen. De bladenmarkt is ingestort omdat de mensen geen tijd meer hebben om de *boekskes*

te lezen. Ze verdoen hun vrije tijd op Facebook en Twitter. En tijdschriften die op dinsdag verschijnen, laten ze liggen omdat ze in de week wel wat anders te doen hebben. Nu krijgen ze van ons op vrijdag een vers boekske, met een verse *babe* (*lacht*). Zo proberen we ook met de weekendbijlagen van de kranten te concurreren. Die hebben ons bijna de das omgedaan. Over de sluiting van krantenwinkels maak ik me minder zorgen. Ik kan me moeilijk voorstellen dat je zou stoppen met *P-magazine* te lezen omdat je krantenboer zijn deuren sluit. Er is gewoon teveel gratis content op internet.”

Hoe zie je de toekomst?

“Vandaag kun je bij het Nederlandse Blendle artikels van verschillende kranten en magazines per stuk kopen. Dat is niet slecht, alleen hoop ik dat we niet evolueren naar een journalistiek waar men zich blind staart op het aantal lezers van een artikel. Dan loert het gevaar dat je enkel nog artikels over populaire onderwerpen krijgt. Persoonlijk denk ik dat de kwaliteit van de journalisten zal toenemen. Mensen zullen enkel bereid zijn om voor kwalitatieve stukken te betalen. De gewone stukjesschrijvers, de *cut-and-pasters*, zullen er uitvliegen. Wat *P-magazine* betreft, is het momenteel hout vasthouden en digitaal mee evolueren. We maken weer winst en ik ben ervan overtuigd dat we blijven bestaan – hoewel ik er even voor heb gevreesd. Het is in ieder geval fantastisch om *P-magazine* te leiden. Ik kan het blad ook niet loslaten. Ik wil volledige controle over elke kop en foto en ik ben ook 24/24 bereikbaar voor mijn journalisten. Wellicht houd ik dat niet langer dan tien jaar vol, want zoiets vreet enorm aan je privéleven. Ach, misschien neem ik over vijf jaar wel weer een sabbatical, en trek ik nog eens de wereld rond.”

Elke dag weer beantwoordt het VVJ-secretariaat vragen van leden over hun beroepsstatuut, hun financiële of sociale situatie, hun aansprakelijkheid en nog veel meer. Hieronder een greep uit de vragen van de voorbije weken – en onze antwoorden daarop. Omdat dit mogelijk ook u vooruit kan helpen...

Politieagenten verzetten zich steeds vaker tegen het filmen van hun interventies. Soms nemen ze smartphones in beslag. Wat betekent dat voor het journalistieke werk?

Zopas heeft uittredend minister van Binnenlandse Zaken Joëlle Milquet in de Kamer gezegd dat politiemensen niet zomaar smartphones in beslag kunnen nemen van burgers die hun interventies filmen. Daarmee gaat ze in tegen een woekerende praktijk en het standpunt dat de politievakbonden verdedigen. Wanneer die beelden achteraf worden verspreid, bijvoorbeeld op internet, kan een politieagent eventueel wel klacht indienen wegens inbreuk op de privacy.

Journalisten kunnen evenwel steeds een beroep doen op hun bijzondere positie om berichtgeving te verantwoorden over politionele interventies die maatschappelijk relevant zijn. Wat maatschappelijk relevant is, blijft geval per geval te bekijken. En ook de vraag wie journalist is, wordt vandaag – in dit tijdperk van twitteraars, bloggers en burgerjournalisten – niet eenduidig beantwoord. Voor beroepsjournalisten, stagiairs en andere VVJ-leden is het antwoord eenvoudig: zij zijn onmiskenbaar journalist, en staan onder meer ook garant voor naleving van de deontologische gedragsregels die hun beroepsunie heeft onderschreven (www.rvdj.be). Met hun officiële perskaart of VVJ-lidkaart is legitimatie als journalist trouwens bijzonder makkelijk.

Gedurende drie jaar heb ik voor een omroepprogramma gewerkt met een interimstatuut, eerst dagcontractjes, later weekcontracten. De officiële reden was een 'tijdelijke vermeerdering van werk'. Nu vragen ze dat ik voor hun digitale redactie ga werken, maar dat zie ik niet zitten.

Het heeft er alle schijn van dat de omroep het uitzendstatuut hier heeft misbruikt. Jarenlang voor een zelfde omroepprogramma werken beantwoordt niet echt aan een 'tijdelijke vermeerdering van werk'. Bovendien is hiervoor de toelating van de vakbondsafvaardiging nodig, die er in casu niet blijkt te zijn.

Het gevolg is dat je situatie terug te brengen is tot een arbeidscontract van onbepaalde duur. En wil de omroep dit beëindigen – wat ook gebeurt door je een heel ander werk aan te bieden – dan moet ze minstens de wettelijk bepaalde opzegging geven, zijnde drie maanden.

PS. Let er ook op dat er voor die jaren sociale bijdragen worden betaald voor het aanvullende journalistenpensioen. Het uitzendkantoor is hiervoor verantwoordelijk.

Tijdens mijn vakantie heb ik mijn perskaart verloren, wellicht is ze gestolen. Kan ik aan een nieuwe geraken?

Laat vooreerst steeds een proces-verbaal opstellen door de politie. Ook in het buitenland. Laat in dat PV duidelijk ver-

melden dat het gaat om diefstal of verlies van je perskaart. Stuur ons vervolgens een briefje (Zennestraat 21, 1000 Brussel) of mail (info@journalist.be) met het verzoek om een duplicaat, en steek een kopie van het PV daarbij.

Voor VVJ-leden is het aanmaken van een duplicaat kosteloos, wegens begrepen in het lidgeld. Wie geen lid is van de VVJ, betaalt een onkostenvergoeding van € 100. Indien gewenst kunnen we, in afwachting van het duplicaat, een attest bezorgen waarin vermeld staat dat je als beroeps-

journalist erkend bent door de Erkenningscommissie.

Voor de houders van een T-kaart geldt een gelijksoortige procedure.

Stagiairs, persmedewerkers en ereleden krijgen op eenvoudig verzoek een duplicaat.

Ook bij beschadiging van uw perskaart kun je een duplicaat krijgen. Bezorg ons dan wel ook het beschadigde exemplaar.

Mijn krant wil mijn positie als zelfstandige regiojournalist herbekijken. Een pas afgestudeerde journalist is aangetrokken als 'nieuwsjager', en tegelijk is mijn maandelijkse fix van 1000 euro afgeschaft. Ook de toeslag van 25% op het standaardlettertarief verlies ik. Kan dat zomaar?

Zomaar kan dat nooit. Het gaat wel degelijk om een aanpassing van de contractvoorwaarden, en daarvoor is nog

Voor journalisten is het filmen van een politie-interventie evident als dit maatschappelijk relevant nieuws inhoudt.

(foto Christophe Licoppe /PhotoNews)

altijd wederzijdse toestemming vereist. In zoverre de krant een *take-it-or-leave-it*-houding aanneemt, dreig je weliswaar het onderspit te delven. De opdrachtgever is en blijft nu eenmaal de sterkste contractspartij. Aan jezelf dan om te zien of je de nieuwe vergoedingen nog aanvaardbaar vindt. Mogelijk vind je ze wel voldoende als dit journalistieke werk louter een van je activiteiten vormt. Voor een beroepsjournalist die van dit werk moet leven, ligt dat al helemaal anders. Als je de nieuwe voorwaarden niet ziet zitten, kun je de krant om een afscheidsgeregeling vragen. Die kan bijvoorbeeld twee of drie maanden vergoeding bevatten, berekend op het gemiddelde dat je in afgelopen jaar hebt verdiend. Het VVJ-secretariaat kan je hier verder in begeleiden.

Hoe zit dat met die nieuwe seksismewet die deze zomer van kracht werd? Zitten daar ook dingen in waarop we als journalisten of opiniemakers moeten letten?

De zogenaamde seksismewet, die op 4 augustus van kracht is geworden, stelt seksisme in de openbare ruimte strafbaar. Geviseerd worden "de uitdrukking van minachting jegens een persoon wegens zijn geslacht", of "het als minderwaardig beschouwen van iemand wegens zijn geslacht", of nog "het reduceren van iemand tot diens geslachtelijke dimensie". Vereist is ook dat dit een "ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon" tot gevolg heeft. Seksistische reclameboodschappen vallen niet onder de wet, omdat die niet over een of meer bepaalde personen gaan. De toepasselijke straffen zijn een maand tot een jaar gevangenisstraf of/een geldboete van 50 tot 1.000 euro. Het seksisme kan de vorm aannemen van gebaren of andere handelingen, maar ook publieke meningsuitingen, publicaties op een website of boodschappen via sociale media worden geviseerd. Belangrijk is nochtans dat seksisme via de media – ook het internet en sociale media – onder de noemer 'drukpersmisdrijf' valt. Dit betekent dat ze enkel door een hof van assisen kunnen worden berecht – wat in de praktijk neerkomt op niet-vervolgning. Voor uitingen van racisme via de media ligt dat anders: die kunnen door een gewone correctionele rechtbank worden berecht en worden dan ook af en toe wel vervolgd.

Recentelijk heb ik een artikel 'verkocht' aan een tijdschrift. Mogelijk gebeurt dat in de toekomst wel meer. Wat te doen? Moet ik hiervoor een welbepaald statuut regelen?

Als je slechts heel occasioneel iets publiceert en daarvoor een betaling ontvangt, dan hoef je dat slechts in je belastingaangifte aan te geven, bij 'occasionele inkomsten'. Die inkomsten worden dan apart belast, los van de belastingen op je hoofdkomen. In casu zal er 33% belastingen worden geheven op occasionele inkomsten, tenzij de vergoeding of een deel ervan in auteursrechten is betaald. Daarvoor geldt een voordeliger fiscaal regime. Wordt je journalistieke werk evenwel een structurele inkomstenbron (je gaat toch geregeld wat publiceren), dan word je een zelfstandig journalist (freelancer) in bijberoep. Dan moet je een ondernemingsnummer aanvragen bij een

ondernemingsloket. Je hoeft evenwel niet aan te sluiten bij een sociaalverzekeringsfonds voor zelfstandigen indien je bijberoep louter journalistiek is. Je bent dan ook vrij van het betalen van sociale bijdragen. Word je freelancejournalist in bijberoep, dan kun je lid worden van de VVJ als 'persmedewerker'. Voor meer informatie hierover: www.journalist.be/beroepsjournalist/lidmaatschap/persmedewerker.

Ik pleeg maar af en toe journalistiek werk, maar het is wel onderzoeksjournalistiek, en dus zou ik graag intekenen op de groepsverzekering van de VVJ voor beroepsaansprakelijkheid en rechtsbijstand. Kan dat?

Dat kan inderdaad. Die groepsverzekering is toegankelijk voor alle leden van de VVJ, niet enkel erkende beroepsjournalisten en stagiairs, maar ook journalisten in nevenberoep die aansluiten. Meer info over het VVJ-lidmaatschap als 'persmedewerker' en over de groepsverzekering BA en RB vind je op onze website www.journalist.be/beroepsjournalist/lidmaatschap/persmedewerker www.journalist.be/beroepsjournalist/verzekeringen

Mediacafé | Journalistiek en ondernemerschap

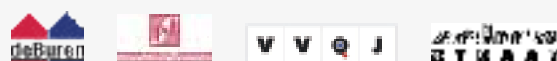
Wat je zelf doet, doe je meestal beter! Ook in de journalistiek?

DO 16 oktober 2014 - 19:30 > 21:00
Zebrastraat | Zebrastraat 32, 9000 Gent

Ondernemerschap is een onderbelicht element in de journalistieke wereld. Toch wordt het voor een journalist steeds belangrijker om ondernemend te zijn. Er vallen massaontslagen bij de grote mediahuizen en door de evolutie naar een systeem dat werkt met freelancers wordt erkenning als beroepsjournalist almaar moeilijker. Hoe ondernemend moet een journalist zijn om nog aan de bak te komen?

Met **Mark Deuze** (hoogleraar Mediastudies UvA), **Karl van den Broeck** (Apache.be), **Sanne De Wilde** (fotograaf, *De Volkskrant*) en **Helena de Groot** (radiomaker, Klara) als moderator.

Gratis, reserveren aanbevolen:
www.deburen.eu of +32(0)2 212 19 30

Organisatie: deBuren, Fonds Pascal Decroos, VVOJ en Zebrastraat. Met de steun van de VVJ.

Hilde VAN DEN MEERSSCHE (AVS): 'Jongere journalisten zijn stiller, de ouderen heftiger'

Jan Backx

Waar zouden journalisten staan, zonder plichtsbewust en ordelijk denkend voetvolk op de redacties? Persoonlijk heb ik altijd gepredikt dat een geëngageerde redactiebediende goud waard is voor een redactie, bemand door met perskaarten getooide ego's. Hilde Van den Meerssche is zo iemand. Met vaste hand beheert ze al vijftien jaar het archief bij AVS, onze oudste regionale televisiezender, die Oost-Vlaanderen bestrijkt.

"Ik heb een kort bob-kapsel", had ze me gemaïld om de herkenning-te-velde wat te vergemakkelijken. Wist ik veel... Maar een paar dagen later vertelt ze me dat ze uit het magische Expo 58-jaar stamt, en dan zie ik het: tegenover mij zit de in mijn pre-pubertijd toch zo geïdealiseerde fair-hostess!

"Mijn ouders verdienden hun boterham met het kweken van rozen", vertelt ze. "Dat was in Moorsel, bij Aalst, in een kasteeltje. Daar woonden twee oude broers, jonkheren, die het als verarmde adel zwaar hadden om hun patrimonium in stand te houden. Mijn ouders vonden onderdak in de conciërgewoning en op de kasteelgronden startte mijn vader zijn bloemistenbedrijf. En ik, ik voelde me daar een beetje prinses. Er was zelfs een slotgracht en een ophaalbrug."

Pa en ma vonden dat Hilde maar best regentes zou worden. Ze ging Frans-geschiedenis-Engels studeren aan het om zijn Spartaanse strengheid bekend staande Paridaens-instituut in Leuven. "Maar ik hield het maar één jaartje vol. Ik zag me totaal niet voor een bord staan, en stapte over naar een hogeschoolopleiding medisch secretariaat, met de klemtoon op talen."

Diploma op zak, kwam Hilde terecht in de Honda-fabriek van Aalst. "Ik beheerde er de wisselstukken van de Amigobrommertjes. Mijn eerste stappen in ordelijk zijn en archiveren. Ik trouwde, kreeg twee dochters, en we verhuisden naar Eeklo. Daar vond ik een job bij een Frans bedrijf dat

instaat voor Lotus-zakdoekjes en Vania-maandverband. Ik werd ingezet in het team van de analytische boekhouding. Ik was 40 toen daar de valbijl viel: ontslag wegens herstructurering."

AVS bestond op dat ogenblik zo'n tien jaar, en net dan zochten ze iemand om hun aanzwellende archief enige vorm en structuur te geven. Hilde vertelt: "Ik maakte mijn entree in 1999 en kreeg veel vrijheid om mijn opdracht in te vullen. Ondertussen staat mijn AVS-teller op ruim 90.000 geïnventariseerde items. Na enkele maanden mocht ik eens gaan kijken bij grote broer VRT, hoe ze daar aan archiefbeheer doen. Ik kwam gesterkt terug: ik was duidelijk op goeie weg. AVS kon me trouwens meer bekoren dan zo'n overheidsmastodont. Je hebt er de vinger beter aan de pols in een meer overzichtelijke nieuwsomgeving."

"Zeker in het begin ging er een wereld voor me open. Ik leerde mijn regio kennen. Wie schepen was van wat, wat die mensen deden, hoe bepaalde toestanden waren gegroeid, of het geen tijd was voor een follow-up? Ik sprokkelde in de loop der jaren ook een massa contacten bij mekaar. Nuttige mensen, diensten en organisaties, compleet met hun gsm- en telefoonnummer. Die kunnen uitleg en duiding geven bij gelijk welke redactionele vraag."

Intussen holt de techniek vooruit, en waardevol materiaal dat op oude videobanden

staat, moet dringend worden gedigitaliseerd. Ook daar zorgt Hilde voor. "Ik stuurde al een 600-tal tapes naar het Flageyplein. Daar fiksen ze dat, met centen van de Vlaamse overheid."

Wat is haar, als eerstelijnsgetuige van het journalistieke werk, opgevallen in de voorbije vijftien jaar, wil ik nog weten. "Dat de jongeren heel degelijk werken, maar toch een stukje stiller zijn", zegt ze. "De ouderen op onze redactie zijn doorgaans een pak heftiger."

Onder embargo

Mediahuis weigert een collectieve onderhandeling over de nieuwe standaardovereenkomst die het aan zijn freelancejournalisten aanbiedt. Dat bleek na een gesprek tussen de Mediahuisdirectie en de VVJ. Volgens Mediahuis kunnen freelancers desgewenst wel individuele aanpassingen aan het typecontract bedingen.

Tegen de standaardovereenkomst, die in volle zomervakantie werd voorgesteld, rees veel kritiek bij de **freelancers**. Ze laken de totale overdracht van auteursrechten die van hen wordt geëist, en dit voor tarieven die onbetaalbaar laag liggen.

Net nu doet Mediahuis een gooi naar het Nederlandse **NRC Media**, en neemt Concentra de Nederlandse **Mediagroep Limburg** over. Of hoe het werk van kleine zelfstandige journalisten straks nog veel meer kan worden doorgepubliceerd, zonder dat daar enig supplement op de schamele vergoeding tegenover staat.

De integratie van de Corelio- en Concentra-krantentitels in Mediahuis loopt hoe dan ook niet over rozen. Zo schreef voetbaljournalist **Marnik Geukens** op zeker moment in *Het Belang van Limburg* dat Christoph Daum "zeker niet" de nieuwe trainer zou worden van KRC Genk. Dezelfde ochtend verscheen in *Het Nieuwsblad* een artikel, mee ondertekend door dezelfde Marnik, dat Daum wel degelijk op weg was naar Genk. Zo heb je natuurlijk altijd gelijk. Of ongelijk.

Jan Lippens is weg bij *Humo* en versterkt sinds eind augustus de redactieploeg van *Knack*.

Behalve *Knack* zelf wordt nu ook *Focus Knack* geleid door hoofdredacteur **Jörgen Oosterwaal**. *Focus Knack* zat zonder chef na het vertrek van Stefaan Werbrouck naar uitgeverij Houtekiet.

Gelukwensen aan **Roularta**, dat zijn zestigste verjaardag viert. De vader van ceo Rik De Nolf, Willy De Nolf, lag aan de oorsprong van het bedrijf in 1954, toen hij *De Roeselaarse Weekbode*, een ziel-togend blad, van de ondergang redde.

En wat met de toekomst? Daarover laten Riks dochter **Katrien De Nolf** en haar man **Xavier Bouckaert**, die de touwtjes bij Roularta almaar steviger in handen nemen, hun licht schijnen in *De Tijd*. Het uitgeverskoppel betuigt om te

beginnen zijn geloof in de toekomst van het gedrukte medium.

Maar De Nolf en Bouckaert erkennen ook de moeilijkheden van klassieke media in het digitale tijdperk, en willen daarom inzetten op **alternatieve inkomensbronnen**: de organisatie van cruises en verzekeringen via *Knack*, en van winstgevend evenementen en beurzen via *Trends*.

Voor haar verzekeringsactiviteiten gaat Roularta in zee met **Corona Direct**, onderdeel van Belfius. Dat bedrijf kan nu het half miljoen klanten uit Roularta's databanken aanboren om bijvoorbeeld autopolissen te verkopen.

Tim Pauwels wordt stilaan doof, vertelde hij zelf aan *Story*. "En het verslechtert en ik kan er niets aan doen." Als daar maar geen misverstanden van komen in *De Zevende Dag*.

Hilde Van Malderen, sportjournaliste bij VTM, heeft met haar boek *Speelgoed* heel wat gevoelige tenen geraakt. Hilde vertelt daarin over de talloze versierpogingen van spelers en trainers uit het Belgische voetbal aan haar adres. Anoniem weliswaar, maar toch herkenbaar genoeg, volgens insiders.

In de voetbalwereld zelf zijn de reacties vernietigend. "Die moet bij ons niet meer om interviews komen", zeggen ze bijvoorbeeld bij **Anderlecht**. Hilde zelf blijft nuchter: "Misschien is het goed dat er eens een debat ontstaat over hoe vrouwelijke journalisten soms worden lastiggevallen."

Het Nieuws op **VTM** wist het afgelopen jaar 20% meer kijkers aan zich te binden. Het *VRT-Journaal* verloor er sinds september 2013 dan weer 35.000. Zo wordt de kloof tussen beide programma's – een jaar geleden haalde VTM-*Nieuws* maar de helft van de kijkers van het *Eén-Journaal* – almaar kleiner.

Kris Hoflack, hoofdredacteur van de VTM-nieuwsprogramma's, wijt de vooruitgang onder meer aan de investeringen in Wetstraat- en buitenlandberichtergeving. "Blijkbaar appreciëren onze kijkers dat."

Rock Werchter en beroepsjournalisten, het blijft een moeilijke verhouding. Blijkt dat zelfs het persagentschap Belga, in de persoon van verslaggever Luc Vanheerentals, zijn werk allesbehalve behoorlijk heeft kunnen doen tijdens

de laatste editie.

Luc was geïnteresseerd in het optreden van **Metallica**, minder voor de muziek dan wel omdat Gaia er acties had aangekondigd. Metallica-voorman James Hartfield had kort tevoren nog meegewerkt aan een film over de jacht op beren.

Om alles goed te kunnen observeren, vroeg de Belga-reporter – zijn officiële perskaart in de hand – toegang tot de *inner circle* vooraan (dat is nog niet de frontstage welteverstaan, die wordt voorbehouden aan muziekjournalisten en fotografen). Maar organisator **Live Nation** weigerde, zogezegd omdat de *inner circle* vol was. Wat manifest niet het geval was.

Volgens Belga-reporter **Vanheerentals** is het niet het enige manco. "De organisator verleent ook stevast maar zeer beperkte informatie over eventuele incidenten of medische interventies bijvoorbeeld. Het wordt hoog tijd dat Live Nation behalve muziekjournalisten ook eens andere beroepsjournalisten hun werk laat doen."

Het zetelende **VVJ-bestuur** nadert stilaan het einde van zijn vierjarige bestuursperiode. In februari 2015 vinden nieuwe verkiezingen plaats. Tijd dan ook voor alle VVJ-leden om eens na te denken over het opnemen van een eventueel mandaat in de Raad van Bestuur.

Het VVJ-bestuur telt minstens 7 en maximum 21 leden, te kiezen uit de diverse mediasectoren. Huidig VVJ-voorzitter **Marc Van de Looverbosch**: "Maar we zoeken toch vooral jongere en vrouwelijke collega's."

Wat wordt verwacht van een VVJ-bestuurslid? Dat hij/zij zoveel mogelijk de maandelijkse bestuursvergaderingen bijwoont. En voor de rest actief meedenkt met de vereniging, bijstuurt waar het verkeerd loopt en suggesties doet voor een steeds betere service aan alle leden.

Ook de **Raad voor de Journalistiek** is trouwens aan hernieuwing toe volgend jaar. Naar die instantie stuurt de VVJ om de vier jaar tien journalisten (vijf effectieven, vijf plaatsvervangers) en zes experts van buiten de nieuwsmedia (drie effectieven, drie plaatsvervangers). Een gelijk aantal leden wordt aangewezen door de diverse mediadirecties.

Respect voor auteursrechten
is opkomen voor creativiteit

© 2013 Tom Schamp illustrations

SAJ
JAM

JOURNALISTEN AUTEURSMATSCHAPPIJ
ZENNESTRAAT 21 - 1000 BRUSSEL
www.jam.be - info@jam.be